

ПЕРЕДУМОВИ РОЗБУДОВИ, ЕТАПИ ТА ОСОБЛИВОСТІ ВІДНОСИН УКРАЇНИ І РЕСПУБЛІКИ ПОЛЬЩА

АЛЕКСАНДРОВА Т.Л.,
аспірантка

ШУЛЬГІНОВА Т.О.,
аспірантка

**Інститут міжнародних відносин
Київського університету імені
Тараса Шевченка**

З багатьох точок зору, проблема українсько-польських відносин становить безсумнівний як науковий, так і політичний інтерес. Адже, йдеться про стосунки, які мають не лише велике значення з точки зору національних інтересів обох держав, але і у розвитку загальноєвропейських процесів.

Як становлення нормальних взаємин між Францією і Німеччиною відіграло важливу роль у забезпеченні стабільності і мирного розвитку держав Західної Європи, так і розбудова цивілізованих стосунків між Україною та Польщею сприяє зміцненню безпеки і стабільності держав Центральної та Східної Європи.

З огляду на стан та перспективи українсько-польських відносин, можна сказати, що обидві сторони здійснили величезну роботу на цьому шляху. Сьогодні є всі підстави для того, щоб обидві сторони були задоволені її результатами. Ці думки, як відомо, знайшли своє відображення в багатьох спільних документах¹.

Разом з тим, і в науковому і в політичному відношенні є сенс сказати про те, що і сьогодні, на наш погляд, є чимало питань, які мають бути предметом уваги і повсякденної турботи з боку керівництва обох країн.

Відносини між Україною та Польщею в минулому ніколи не були простими. І це було не лише в давній, але і в не дуже давній історії повоєнної доби.

Прихід до влади демократичних сил у Польщі у 1989 р. та проголошення незалежності України у 1991 р. черговий раз у XX ст. змінили ситуацію у стосунках між двома державами.

Нове політичне керівництво Польщі досить ясно дало зрозуміти, що воно готове до перебудови змісту та характеру польсько-українських відносин. Розуміння необхідності нових підходів у стосунках з країнами Європи взагалі і, зокрема з Польщею все більшою мірою визрівало в Україні, яка тоді ще була у складі СРСР. Зріло розуміння того, що як казав Д.Павличко, український шлях до Європи значною мірою може пролягти через Варшаву. Важливо підкреслити, що Польща стала однією з перших держав, що встановила двосторонні відносини з Україною ще до проголошення її державної незалежності.

Загальновідомо і те, що Польща першою серед зарубіжних країн в грудні 1991 р. визнала незалежну українську державу. Можливо менше відомо те, що восени 1989 р. група польських парламентарів брала участь у роботі першого з'їзду Народного Руху України.

Принципово важливим документом, який визначав нові підходи у розбудові українсько-польських відносин була спільна Декларація про засади та основні напрями двосторонніх взаємин, підписана у жовтні 1990 р.

Проголошення незалежності України дало змогу піднести відносини з Польщею на новий, більш високий рівень. Обидві держави заявили про необхідність і можливість поглиблення двосторонніх взаємин, подолання криз у їх історичному минулому. З цієї точки зору важко, переоцінити, зокрема, значення відомого рішення парламенту Республіки Польща щодо горезвісної операції «Вісла». Українська сторона вітала це рішення.

18 травня 1992 р. був підписаний широкомасштабний, міждержавний Договір про добросусідство, дружні відносини і співробітництво.

Важливим у розвитку двосторонніх відносин був офіційний візит Президента Республіки Польща Л. Валенси до України 24-26 травня 1993 р. Етапним кроком у розвитку українсько-польських відносин став офіційний візит у Польщу Президента України Л.Д.Кучми 25-26 червня 1996 р. Головний політичний підсумок цього візиту полягає у тому, що вперше за всю новітню історію українсько-польські відносини вийшли на рівень стратегічного партнерства².

Наступним кроком у подальшому розвитку українсько-польських відносин став візит Президента РП А.Квасневського у травні 1997 р. Головним його результатом стало закріплення принципу стратегічного партнерства між нашими державами³.

Нові політичні відносини України з Польщею побудовані на балансі спільних європейських інтересів. Обидві країни обрали шлях розбудови демократичної, правової держави, перебудови економіки на ринкових

засадах, прагнуть найшвидчої інтеграції у європейські політичні та економічні структури⁴.

Польща вже є членом багатьох важливих міжнародних організацій і користується серйозним авторитетом. Для України це є дуже важливим, адже вона може скористатися цим досвідом у прискоренні процесу власної інтеграції до європейського політичного та економічного простору⁵.

Обидві країни виступають за послідовне втілення у життя ідей єдиної Європи, створення загальноєвропейської системи безпеки.

Українсько-польське співробітництво відіграє важливу роль у справі виведення на новий рівень відносин нашої країни з такими провідними європейськими і євроатлантичними структурами як ЄС, НАТО, ЗЄС.

В контексті формування нового європейського політичного ландшафту плідна підтримка з боку Польщі відбулася при вступі України до Ради Європи. Україна зацікавлена у співпраці в рамках «Веймарського трикутника» (Польща, ФРН, Франція).

Таким чином, за дуже короткий період, від започаткування відносин України та Республіки Польща до сучасного їх стану, держави пройшли непростий, але динамічний і продуктивний шлях наповнення своїх стосунків реальним змістом, виведення їх на рівень стратегічного партнерства. Це означає, що такий рівень відносин, очевидно, має на меті, спираючись на накопичений досвід, розв'язання нових завдань економічного та політичного співробітництва України та Республіки Польща.

ПОСИЛАННЯ

¹ Президенты Украины и Польши достигли единения и согласия //Всеукраинские ведомости. - 1997. - 23 мая. - С. 3-4.

² Україна і Польща : нові взаємини, перспективи //Українська культура. - 1997. - №7. - С. 6-9.

³ Послання Президента України до Верховної Ради України про внутрішнє і зовнішнє становище України в 1996 р. //Київ. - 1997.

⁴ Спільна декларація Президента України і Президента Республіки Польща (Варшава, 26 червня 1996р.) //Політика і час. - 1996. - №7. - С. 79.

⁵ Квасневський А. Україна - важливий наш сусід, партнер у європейських відносинах //Час/Time. - 1996. - № 49. - С.1, 8.